

voorbeeld toelatingstoets pabo 2016

Aardrijkskunde

toetsinformatie

aantal opgaven: 60 meerkeuzevragen

afnameduur 90 minuten

(met een dyslexieverklaring: 30 minuten verlenging)

toetsresultaat

Je kunt de gemaakte voorbeeld toelatingstoets pabo Aardrijkskunde nakijken met behulp van het Aardrijkskunde antwoordbestand. Het aantal goed beantwoorde opgaven bepaalt je totaalscore op de voorbeeldtoets.

De voorlopige richtlijn op de voorbeeldtoets toelatingstoets Aardrijkskunde is: geslaagd bij 40 van de 60 opgaven goed.

LET OP: aan dit aantal opgaven goed kan voor de toelatingstoets pabo Aardrijkskunde geen enkel recht ontleend worden.

Deze toets is in opdracht van de MBO Raad ontwikkeld door Cito.

© MBO Raad, 2016. Alle rechten voorbehouden.

NB: Cito (uitgever van deze toets) heeft ernaar gestreefd de auteursrechten van het in deze toetsen gebruikte materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen via het e-mailadres: toelatingstoetspabo@cito.nl.

vraag 1 Kaart van Zeeland uit 1961

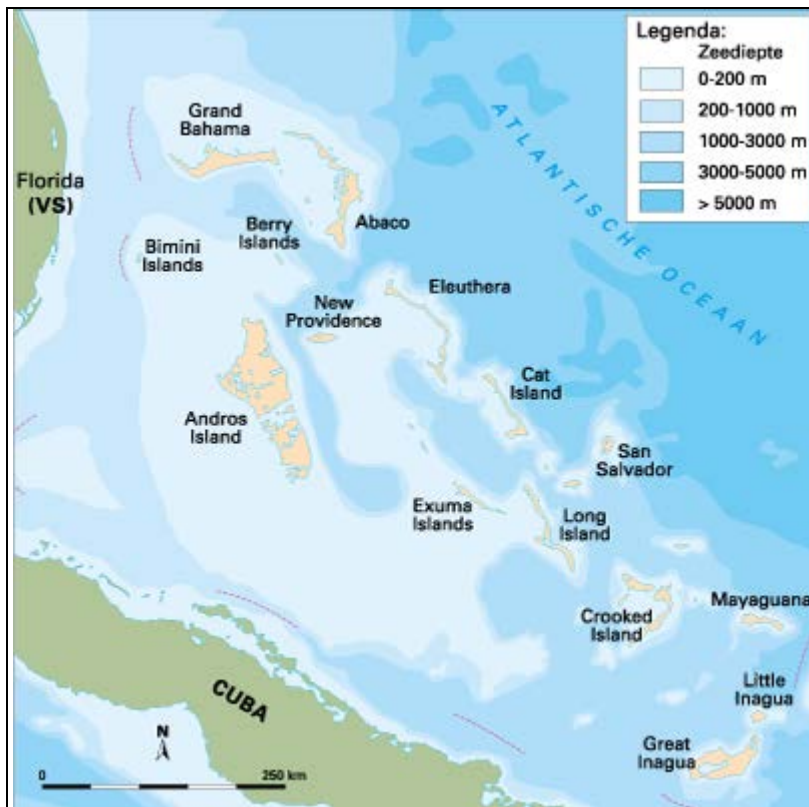

Je ziet hier een kaart van een deel van Nederland uit een schoolatlas uit 1961.

In welke twee vakken op de kaart werden later in het kader van de Deltawerken zeegaten afgesloten?

- A** in de vakken A2 en A3
- B** in de vakken A2 en B1
- C** in de vakken A3 en B2
- D** in de vakken B1 en B2

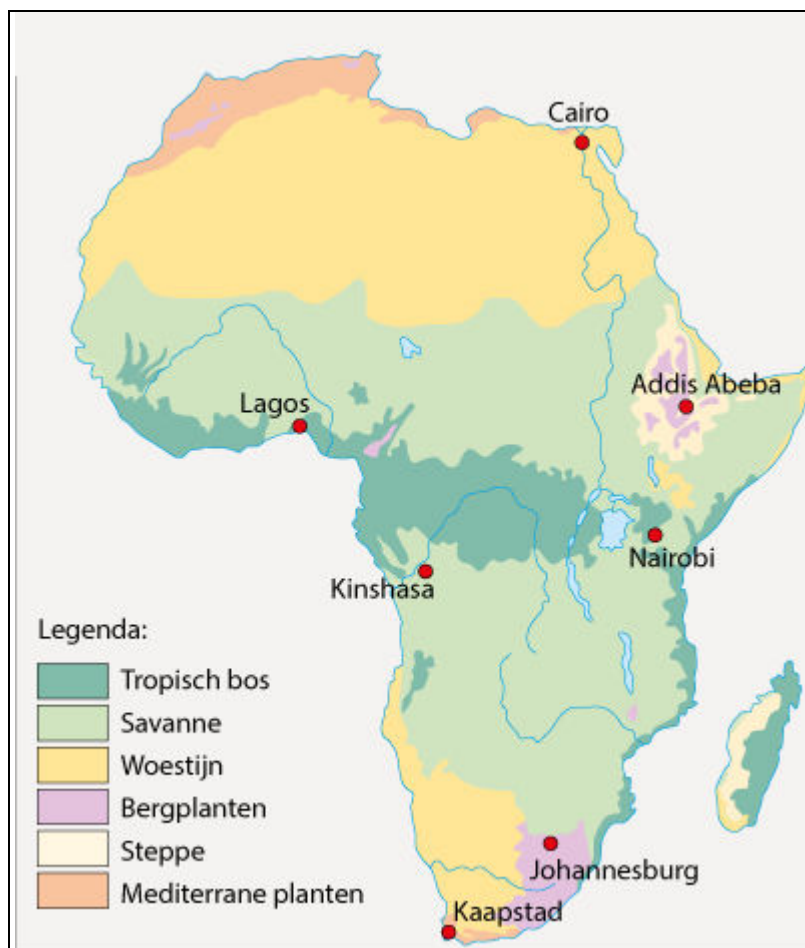
vraag 2 Bahama's

Welke omschrijving van *Cat Island* is juist?

- A Cat Island ligt ten noordoosten van Cuba. Het water direct rondom het eiland is niet dieper dan 200 meter.
- B Cat Island ligt ten noordoosten van Cuba. Het water direct rondom het eiland is dieper dan 200 meter.
- C Cat Island ligt ten noordwesten van Cuba. Het water direct rondom het eiland is niet dieper dan 200 meter.
- D Cat Island ligt ten noordwesten van Cuba. Het water direct rondom het eiland is dieper dan 200 meter.

vraag 3 Plantengroei in Afrika

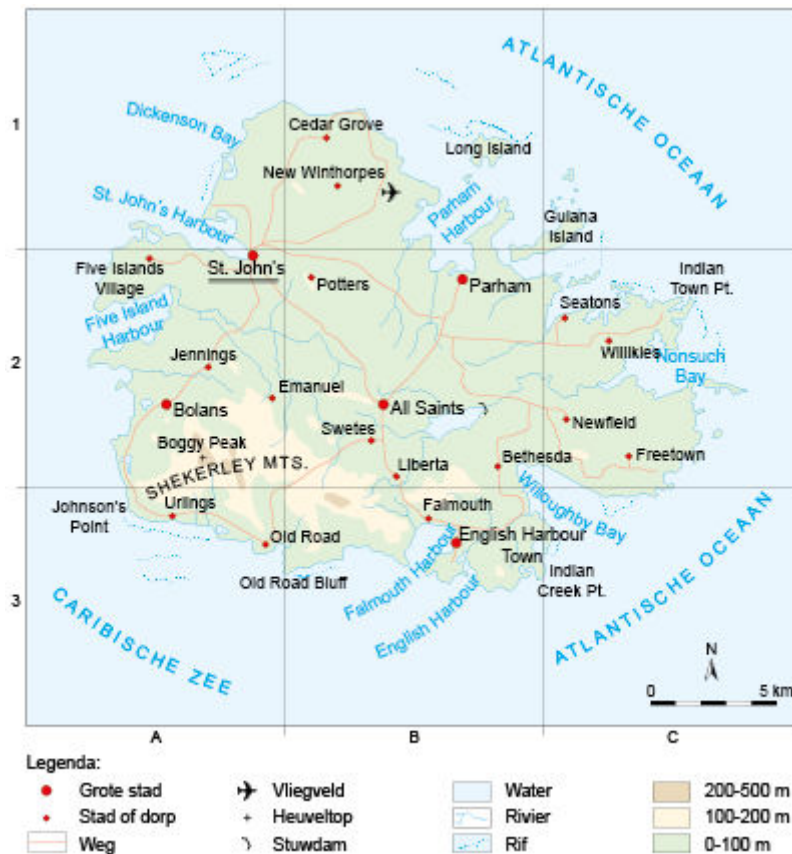

Vergelijk Zuid-Afrika met de Verenigde Staten.

Welke stad in de Verenigde Staten heeft een plantengroei die vergelijkbaar is met de plantengroei bij Kaapstad?

- A Chicago
- B Los Angeles
- C New York

vraag 4 Irrigatie op Antigua

Op het eiland Antigua is een belangrijke voorziening voor irrigatie aangelegd.

In welk vak is volgens de gegevens op de kaart deze voorziening te vinden?

- A** in vak A2
- B** in vak B1
- C** in vak B2
- D** in vak B3

vraag 5 Borkum

Legenda:

Diep water	Bebouwing
Ondiep water	Weg
Strand	Pad
Duin	Veerboot
Weiland	
Kwelder	

Op de kaart zie je het Duitse eiland Borkum.

Welk van de volgende Nederlandse eilanden heeft een vergelijkbaar landschap?

- A** Marken in het IJsselmeer
- B** Neeltje Jans in de Oosterschelde
- C** Schiermonnikoog in de Waddenzee

vraag 6 Brussel

Op de kaart van Brussel staan de namen van vier deelgemeenten. Er zijn grote verschillen in prijzen van huizen in deze deelgemeenten. In de duurste deelgemeente is de gemiddelde prijs van een woning €524.000. In de goedkoopste deelgemeente €257.000.

In welke deelgemeente zal de gemiddelde prijs van woningen het hoogst zijn?

- A** in Anderlecht
- B** in Evere
- C** in Jette
- D** in Sint-Pieters-Woluwe

vraag 7 Griekenland

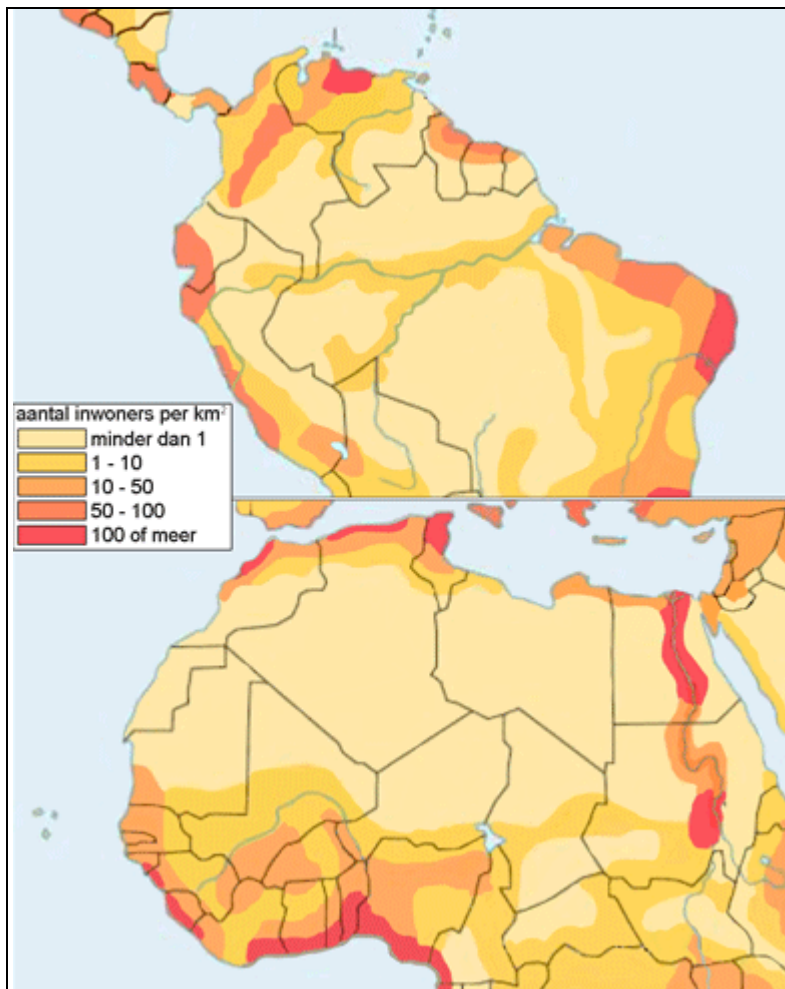

Griekenland is lid van de EU, maar heeft als land lange grenzen met landen die niet tot de EU behoren.

Welke grens op de kaart is wel een grens tussen Griekenland en een ander land dat tot de EU behoort?

- A de grens bij 1
- B de grens bij 2
- C de grens bij 3
- D de grens bij 4

vraag 8 Bevolkingsdichtheid

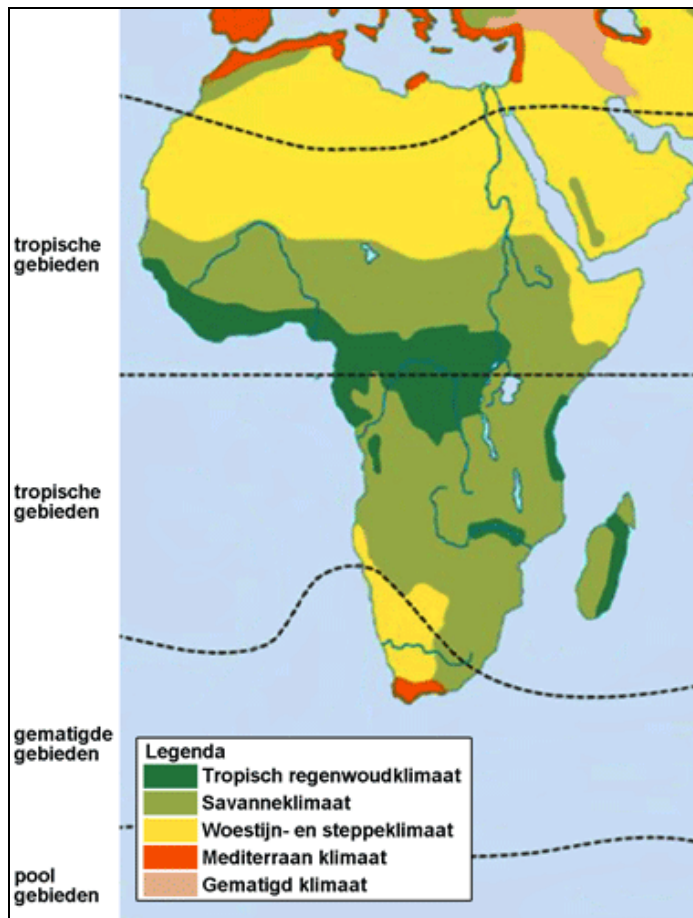

Op de kaarten zie je twee dunbevolkte gebieden op aarde.

Waarin onderscheiden deze gebieden zich vooral van elkaar?

- A** in gemiddelde neerslag
- B** in gemiddelde temperatuur
- C** in hoogteligging

vraag 9 Afrika

De grens tussen gematigde gebieden en tropen ligt in het westen van zuidelijk Afrika hoger dan in het oosten.

Waarom wordt dit verschil veroorzaakt?

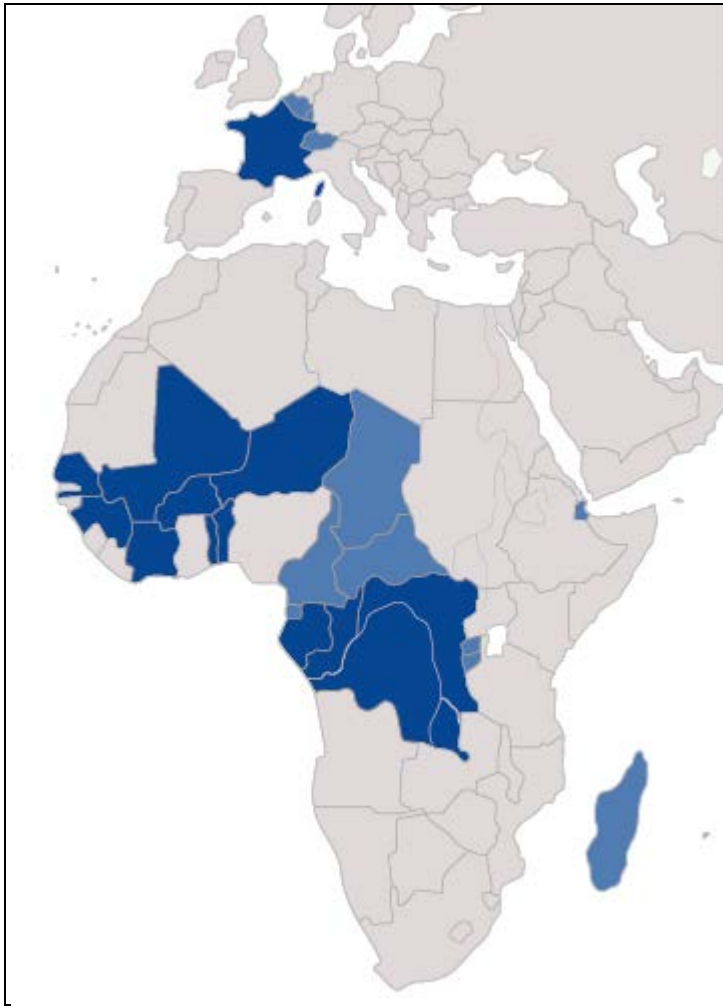
- A door de koudere zeestroom in het westen
- B door het droge klimaat in het westen
- C door het hooggebergte in het westen

vraag 10 Noordpool en Zuidpool

Welke uitspraak over de Noordpool en de Zuidpool is juist?

- A De Noordpool en de Zuidpool liggen beide net boven zeeniveau.
- B De Noordpool ligt net boven zeeniveau, de Zuidpool ligt op ongeveer 3000 meter hoogte.
- C De Zuidpool ligt net boven zeeniveau, de Noordpool ligt op ongeveer 3000 meter hoogte.
- D De Noordpool en de Zuidpool liggen beide op ongeveer 3000 meter hoogte.

vraag 11 Franse taal

Op de kaart is een aantal landen blauw gekleurd. In de donkerblauwe landen is Frans de officiële voertaal. In de landen met een lichtblauwe kleur is het Frans, naast een of meer andere talen, een officiële taal.

Waar hangt de spreiding van Franstalige gebieden in Afrika vooral mee samen?

- A** met de koloniale geschiedenis van deze landen
- B** met de ontwikkelingshulp die deze landen sinds hun onafhankelijkheid ontvingen
- C** met het BNP per hoofd van de bevolking van deze landen
- D** met het percentage analfabeten in deze landen

vraag 12 Oxbow lake in Rusland

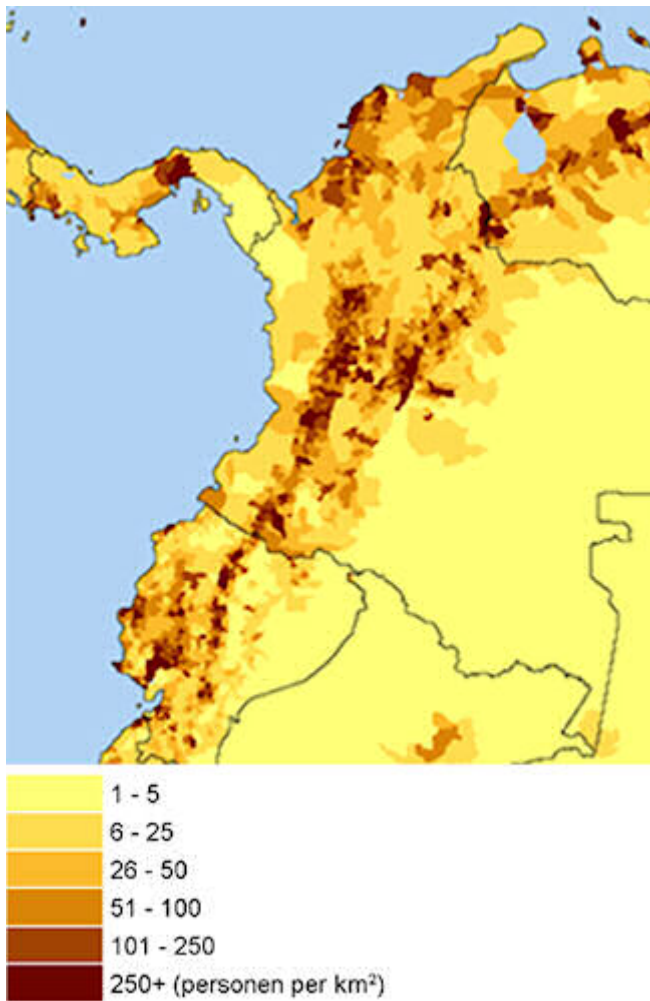

Op de foto zie je zogenaamde oxbow lakes. Het zijn meren die op de plaats van een oude rivierarm ontstaan.

Bij wat voor een rivier kan dit verschijnsel zich voor doen?

- A** bij een bedijkte rivier in een heuvelland
- B** bij een bedijkte rivier in een laagland
- C** bij een onbedijkte rivier in een heuvelland
- D** bij een onbedijkte rivier in een laagland

vraag 13 Bevolkingsdichtheid

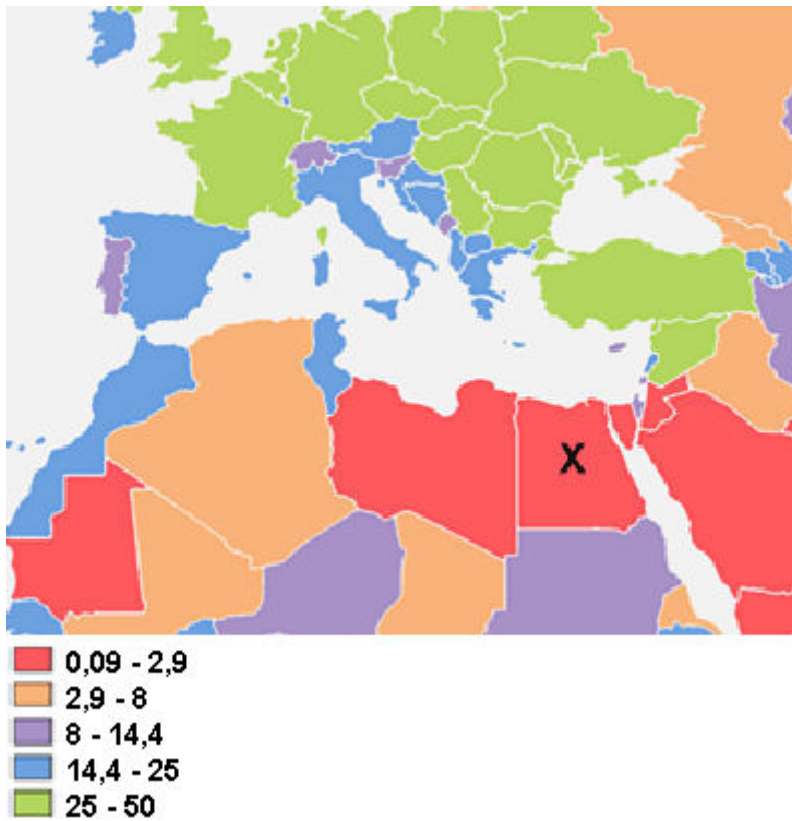

Op de kaart zie je de bevolkingsdichtheid in een deel van Zuid- en Midden-Amerika in 2005.

Met welke van de volgende factoren hangt de spreiding van de bevolking in dit deel van de wereld samen?

- A** met de beschikbaarheid van water
- B** met de hoogteligging
- C** met de vruchtbaarheid van de bodem

vraag 14 Landbouwgrond

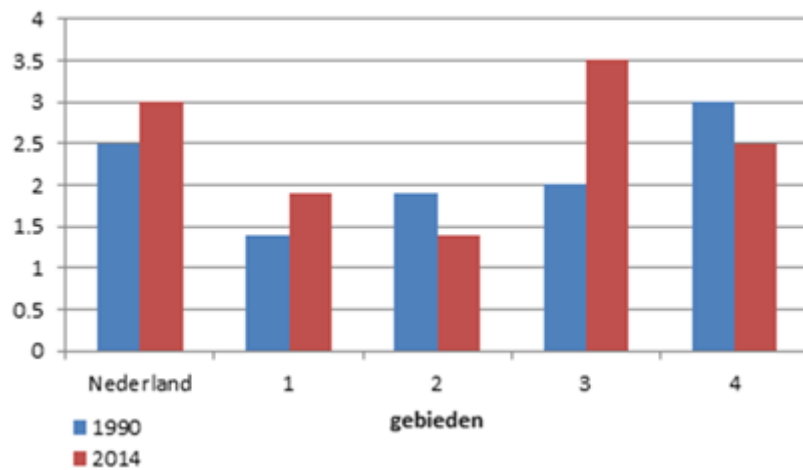

Op de kaart zie je voor een deel van de wereld per land het percentage landbouwgrond.

Waar hangt het percentage landbouwgrond voor het land dat is aangegeven met een X op de kaart vooral mee samen?

- A met de bevolkingsdichtheid
- B met het klimaat
- C met het reliëf

vraag 15 Artsen per 1000 inwoners

In het diagram zie je het aantal artsen per duizend inwoners in Nederland en vier andere gebieden op de wereld.

Bij welk cijfer wordt de situatie in Latijns-Amerika weergegeven?

- A bij 1
- B bij 2
- C bij 3
- D bij 4

vraag 16 Klimaten in Zuid-Amerika

Op de kaart zie je de klimaatgebieden in Zuid-Amerika. De legenda bij de kaart ontbreekt.

**In welk klimaatgebied ontspringt de Amazone?
In het gebied met ...**

- A** savanneklimaat.
- B** sneeuw- en hooggebergteklimaat.
- C** toendraklimaat.
- D** tropisch regenwoudklimaat.

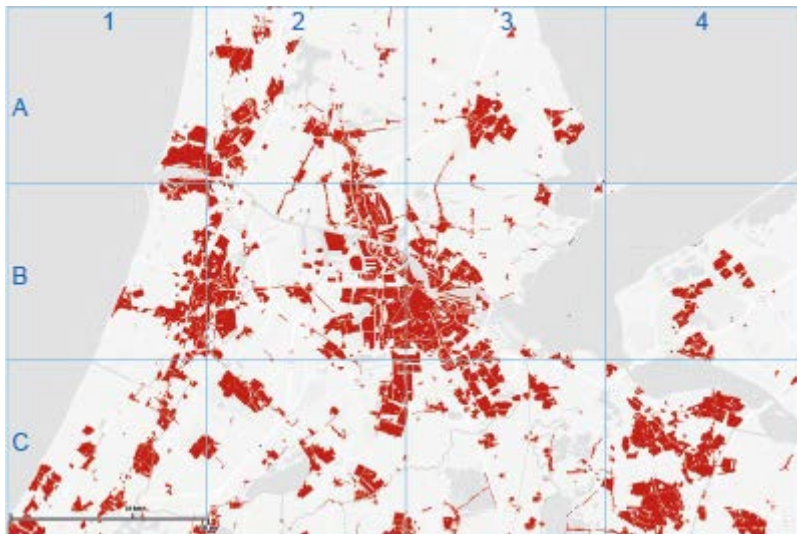
vraag 17 Spoorwegen in Afrika

Wanneer en waarom zijn de op het kaartje afgebeelde spoorlijnen vooral aangelegd?

- A** vóór de koloniale tijd, toen volken zich wilden verenigen in zelfstandige koninkrijken
- B** in de koloniale tijd, om grondstoffen naar de havens aan de kust te vervoeren
- C** ná de koloniale tijd, om de trek van de plattelandsbevolking naar de stad mogelijk te maken

vraag 18 Deel van Nederland in 1989

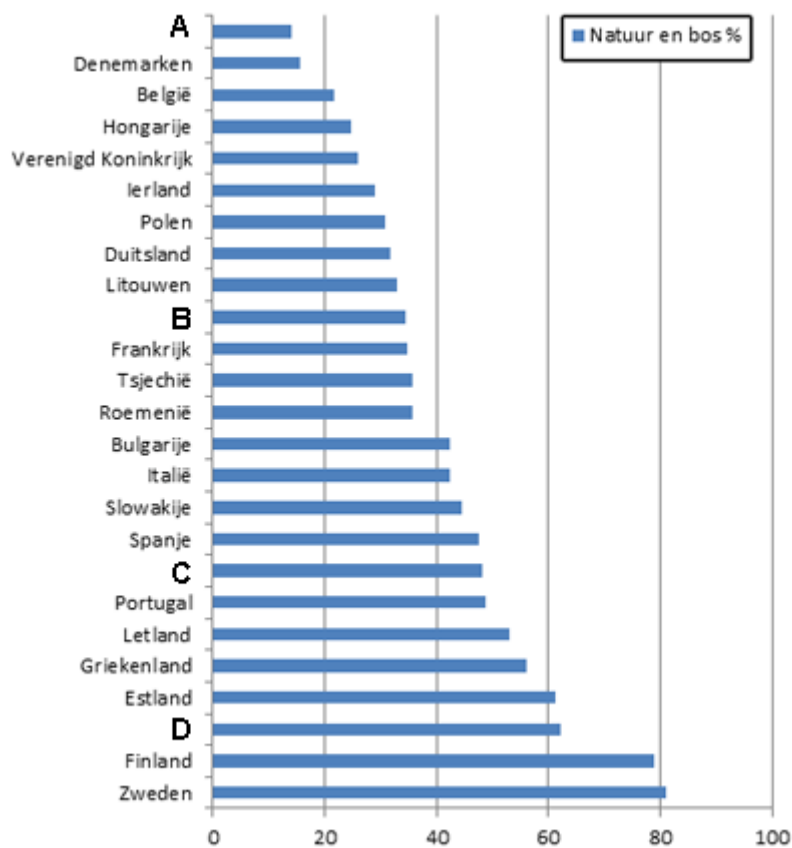

Op de kaart zie je een deel van Nederland in 1989.

In welk van de volgende vakken op de kaart is de omvang van het stedelijk gebied sindsdien het meest toegenomen?

- A** in vak A1
- B** in vak A4
- C** in vak B1
- D** in vak B4

vraag 19 Natuur en bos in Europa

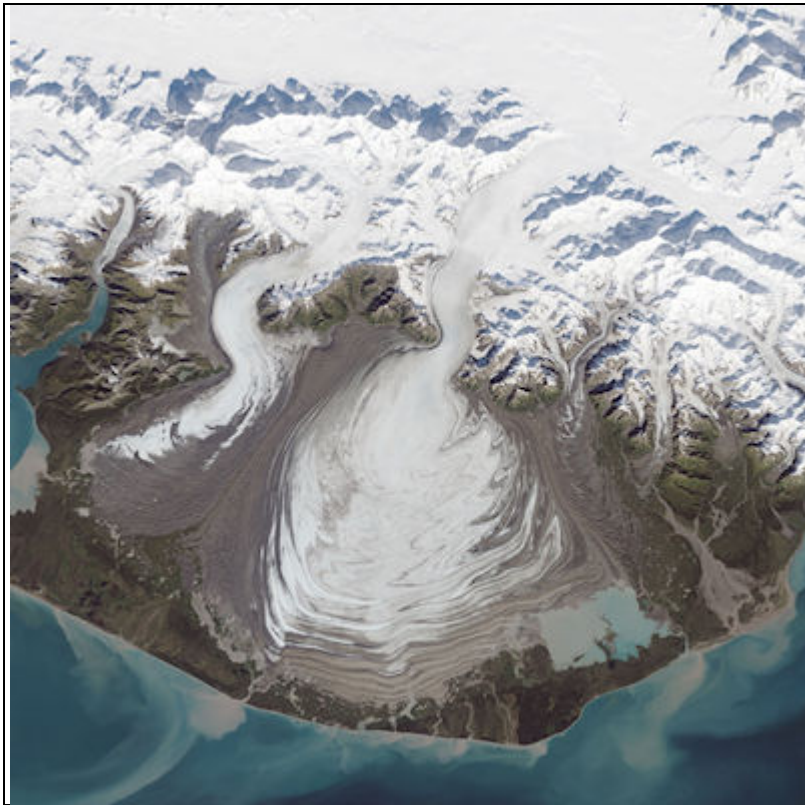

In het diagram zie je van een aantal landen het percentage grondgebied dat in beslag genomen wordt door natuur en bos.

Waar hoort Nederland in dit overzicht?

- A** op plek A
- B** op plek B
- C** op plek C
- D** op plek D

vraag 20 Malaspina gletsjer (Alaska)

De omvang van de Malaspinagletsjer verandert voortdurend.
Van de gletsjer op Alaska zijn het hele jaar door veel foto's vanuit de ruimte
gemaakt.

**Op welke foto's zal de omvang van de gletsjer het grootst zijn?
Op foto's gemaakt in de maand ...**

- A** januari in de jaren 1990-1999.
- B** januari in de jaren 2000-2010.
- C** juli in de jaren 1990-1999.
- D** juli in de jaren 2000-2010.

vraag 21 Zalm uit de Rijn en Maas

Veilingaanvoer van zalm uit de Rijn en de Maas (aantal x 1000)

De zalm is halverwege de 20e eeuw uit Nederland verdwenen. Sinds 2000 zwemt er weer zalm in de grote rivieren. Het diagram laat de aanvoer van zalm uit de grote rivieren op Nederlandse veilingen tussen 1883 en 1954 zien.

Wat is een belangrijke oorzaak van de ontwikkeling die het diagram laat zien?

- A de overbevising door betere vangstmethode
- B de stijging van de watertemperatuur door de opwarming van de aarde
- C de toename van het aanbod van goedkope vis uit Afrika op Nederlandse veilingen
- D de watervervuiling door de industrie langs de rivieren

vraag 22 Delta in Frankrijk

Hieronder staan de namen van vier steden in Frankrijk.

Welke van deze steden ligt in een delta?

- A** Arles
- B** Bordeaux
- C** Orléans
- D** Straatsburg

vraag 23 Landbouw op Java

Welk vorm van landbouw zie je op de foto?

- A** extensieve akkerbouw
- B** extensieve veehouderij
- C** intensieve akkerbouw
- D** intensieve veehouderij

vraag 24 Noordzee

Het water van de Noordzee heeft een afkoelende werking op het klimaat van Nederland.

Onder welke omstandigheden is de afkoelende werking van het water van de Noordzee het sterkst?

- A** in de winter bij aanlandige wind
- B** in de winter bij afluende wind
- C** in de zomer bij aanlandige wind
- D** in de zomer bij afluende wind

vraag 25 Burundi en Nederland

		Burundi	Nederland
1	% van de totale bevolking dat niet kan lezen en schrijven (analfabetisme)	14,4%	1,5%
2	inkomen per hoofd van de bevolking	\$900	\$47.000
3	% van de bevolking dat in de stad woont	12%	91%
4	% van de bevolking < 14 jaar	47%	17%
5	gemiddelde levensverwachting	60 jaar	81 jaar

Burundi is een land in Afrika. Het land heeft een relatief hoog percentage analfabeten (rij 1). Dat hangt natuurlijk samen met het lage inkomen (rij 2).

Welke factor komt bij de verklaring van het analfabetisme op de tweede plaats?

De gegevens in ...

- A** rij 3.
- B** rij 4.
- C** rij 5.

vraag 26 Blue Lagoon (IJsland)

Bij deze foto in een reisgids over IJsland staat:

- 1 Het water van dit bad in IJsland is afkomstig van een energiecentrale die ernaast staat.
- 2 In de centrale wordt het water gebruikt om turbines aan te drijven die stroom produceren.
- 3 Een deel van het water uit de centrale wordt uitgespoeld over de omgeving en vormt een meertje.
- 4 Het water van de centrale komt met 475 liter per seconde van een diepte van 1800 meter omhoog en heeft dan een temperatuur van ongeveer 90°C.

In welke zin is sprake van een endogene kracht?

- A in zin 1
- B in zin 2
- C in zin 3
- D in zin 4

vraag 27 Bevolkingsontwikkeling in vier wijken in Nederland

	geboorte	sterfte	vestiging	vertrek
wijk 1	90	80	100	120
wijk 2	90	90	120	100
wijk 3	80	90	120	100
wijk 4	80	90	110	110

"In deze wijk neemt de bevolking af. Dat komt door het vertrekoverschot."

Bij welke wijk past bovenstaande beschrijving?

- A bij wijk 1
- B bij wijk 2
- C bij wijk 3
- D bij wijk 4

vraag 28 Handel van Benin (Afrika)

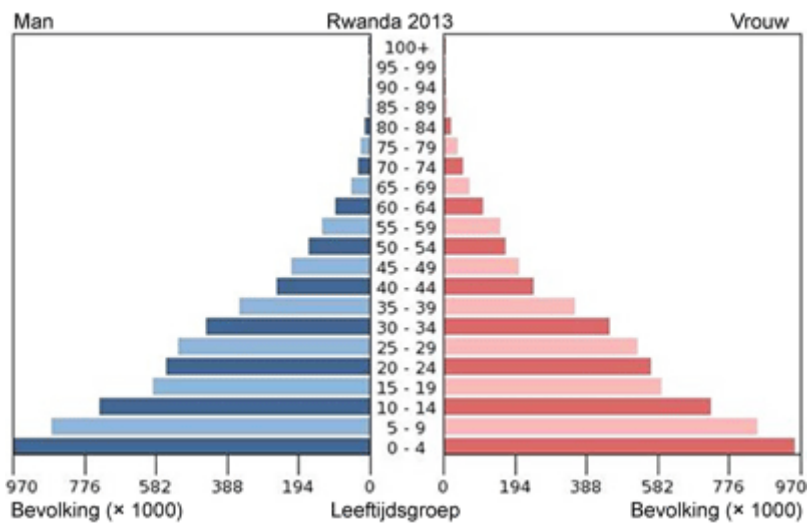
export: katoen, cashewnoten, palm producten, zeevruchten
import: voedingsmiddelen, gebruiksgoederen, olieproducten
export partners: China 27%, India 21.7%, Lebanon 8.4%, Niger 5%, Nigeria 4.5% (2014)
import partners: China 30.2%, Algeria 25.1%, US 6.8%, India 4.6%, Thailand 4.4%, Malaysia 4.3% (2014)

De gegevens hiernaast geven inzicht in de economische afhankelijkheid van Benin van het buitenland.

**Hoe kun je de economische afhankelijkheid van Benin het best typeren?
Benin is afhankelijk van ...**

- A energiestoffen en grondstoffen.
- B energiestoffen en eindproducten.
- C grondstoffen en eindproducten.

vraag 29 Bevolkingsopbouw Rwanda (Afrika)

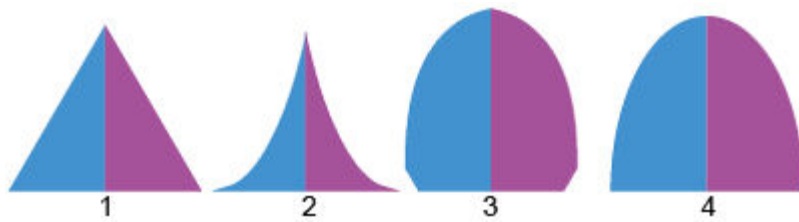

Op de afbeelding zie je de bevolkingspiramide van Rwanda. De levensverwachting in dit land is 60 jaar.

Met welke van de volgende maatregelen kan de levensverwachting in dit land het snelst verhoogd worden?

- A invoeren van bejaardenzorg
- B terugdringen van de zuigelingensterfte
- C verbeteren van de werkomstandigheden in fabrieken

vraag 30 Demografische transitie

De demografische transitie kent vier fasen. De eerste fase (ook wel pre-transitie genoemd), de tweede fase (het eerste deel van de transitie), de derde fase (het tweede deel van de transitie) en de vierde fase (de post-transitie).

Welke bevolkingspiramide hoort bij de eerste fase van de demografische transitie?

- A** bevolkingspiramide 1
- B** bevolkingspiramide 2
- C** bevolkingspiramide 3
- D** bevolkingspiramide 4

vraag 31 Zuid-Amerika en Afrika

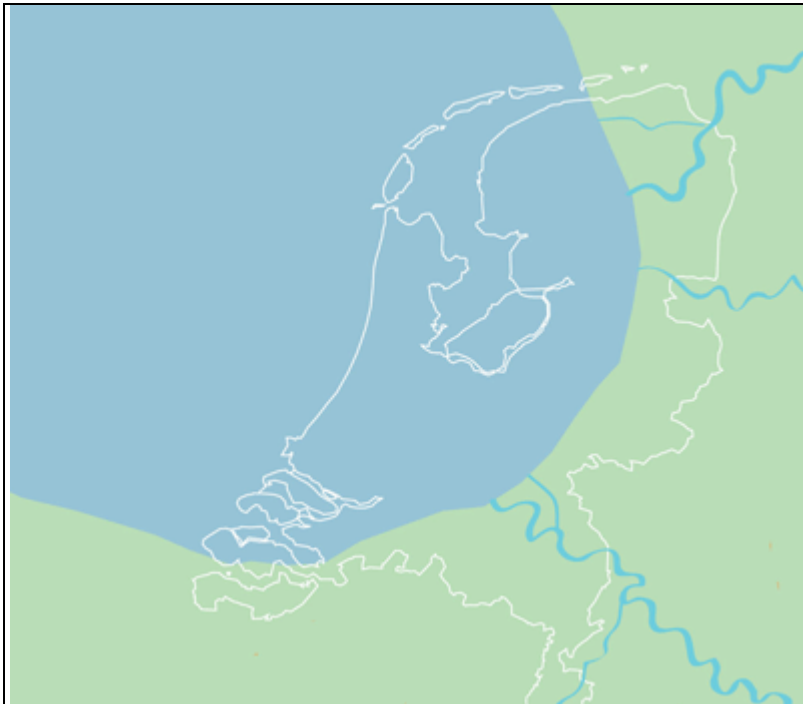
De continenten Zuid-Amerika en Afrika bewegen ten opzichte van elkaar.

Welke beschrijving van deze beweging is juist?

De continenten bewegen met een snelheid van ongeveer ...

- A** 5 cm per jaar uit elkaar.
- B** 5 cm per jaar naar elkaar toe.
- C** 5 km per jaar uit elkaar.
- D** 5 km per jaar naar elkaar toe.

vraag 32 Nederland vóór de ijstijd

Op de kaart zie je - geprojecteerd op de huidige situatie - de kustlijn in de periode voordat landijs Nederland voor een deel bedekte. In de periode vóór deze ijstijd is in heel het gebied waar Nederland nu ligt veel klei, zand en grind afgezet.

**Welke beschrijving van de locatie van deze afzettingen is het best?
De afzettingen liggen ...**

- A** bijna overal in Nederland aan de oppervlakte.
- B** bijna overal in Nederland tussen 10 en 200 meter diep.
- C** in het noorden van Nederland op enkele plaatsen aan de oppervlakte en in de rest van het land tussen de 10 en 200 meter diep.
- D** in het zuiden van Nederland op enkele plaatsen aan de oppervlakte en in de rest van het land tussen de 10 en 200 meter diep.

vraag 33 Lena

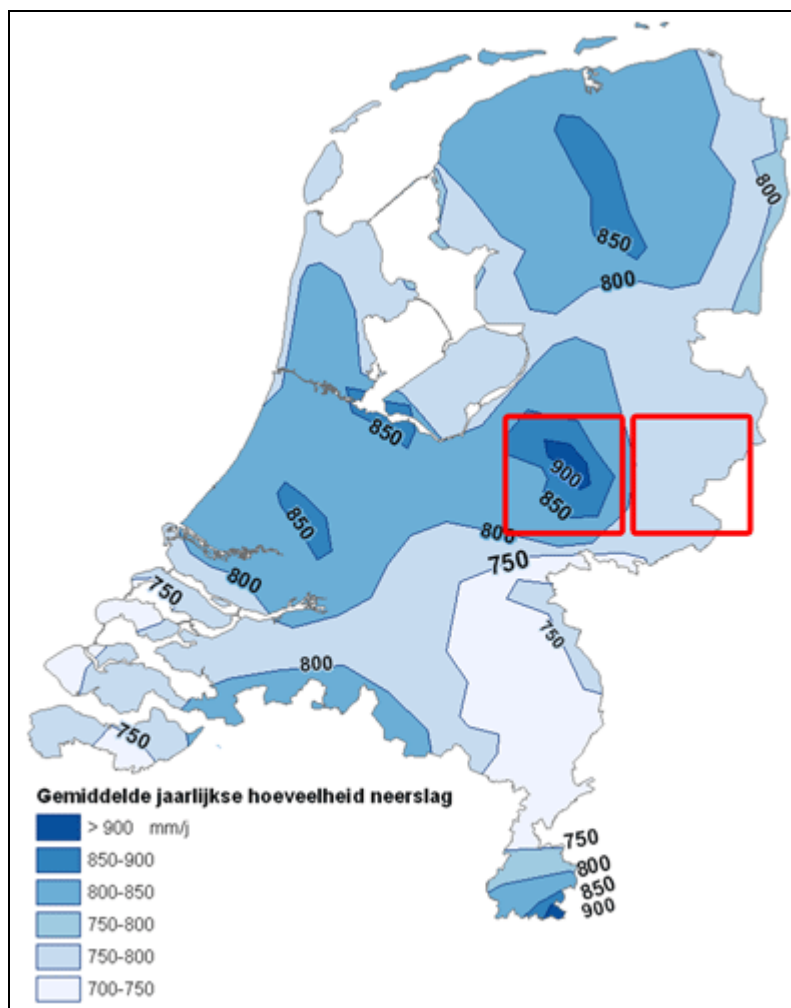

Op de kaart zie je het stroomgebied van de rivier de Lena in Siberië.

Wanneer en waar zal de sedimentatie in het stroomgebied van de Lena het sterkst zijn?

- A** in de benedenloop in de winter
- B** in de benedenloop in de zomer
- C** in de bovenloop in de winter
- D** in de bovenloop in de zomer

vraag 34 Neerslag in Nederland

Op de kaart zijn twee gebieden omkaderd. De verschillen in neerslag tussen deze gebieden zijn relatief groot.

Welke informatie moet je gebruiken om deze verschillen te verklaren?
Informatie over ...

- A** de afstand van de deelgebieden tot de Noordzee.
- B** de geografische breedteligging van de twee deelgebieden.
- C** de hoogteligging van de twee deelgebieden.
- D** de verstedelijking in de twee deelgebieden.

vraag 35 Drinkwater in Nederland

Op de kaart zie je waar het drinkwater in Nederland gewonnen wordt. Overal moet het water gereinigd worden voordat het in het net van waterleidingen gepompt wordt.

Welk type water is als het gewonnen wordt het minst vervuild?

- A duinwater
- B grondwater
- C oppervlaktewater

vraag 36 Nevengeul van de Lek

Op de foto zie je de nevengeul langs de Lek bij Schoonhoven in Zuid-Holland. De nevengeul is gegraven om hier wateroverlast te voorkomen.

Waar in Nederland wordt op dezelfde manier wateroverlast voorkomen?

- A** langs de kust van de Waddenzee bij Ameland
- B** langs de kust van het IJsselmeer bij Lelystad
- C** langs de Nieuwe Waterweg bij Schiedam
- D** langs de Waal bij Nijmegen

vraag 37 Brazilië en China vergeleken

Vergelijk de groei en de spreiding van de bevolking in de landen Brazilië en China.

Wat is een belangrijke overeenkomst?

- A Beide landen kennen een sterfteoverschot.
- B Beide landen staan in de top tien van de landen met de hoogste geboortecijfers.
- C In beide landen is de bevolkingsdichtheid in het oosten groter dan in het westen.
- D In beide landen is de urbanisatie sinds het begin van deze eeuw afgenomen.

vraag 38 Vier stedelijke gebieden

stedelijk gebied	aantal inwoners	opper-vlakte	bevolkings-dichtheid	BNP per hoofd van de bevolking	land
A Hanoi	3.715.000	466 km ²	8.000	\$ 4.000	Vietnam
B Jakarta	30.539.000	3.225 km ²	9.500	\$ 5.200	Indonesië
C Karachi	22.123.000	945 km ²	23.400	\$ 3.000	Pakistan
D Sydney	4.036.000	2.037 km ²	2.000	€ 43.000	Australië

In de tabel zie je gegevens van vier stedelijke gebieden op de wereld.

Bij de ontwikkeling van welk stedelijk gebied heeft suburbanisatie naar verhouding de belangrijkste rol gespeeld?

Bij de ontwikkeling van ...

- A gebied A
- B gebied B
- C gebied C
- D gebied D

vraag 39 Beschrijving van een woonplaats

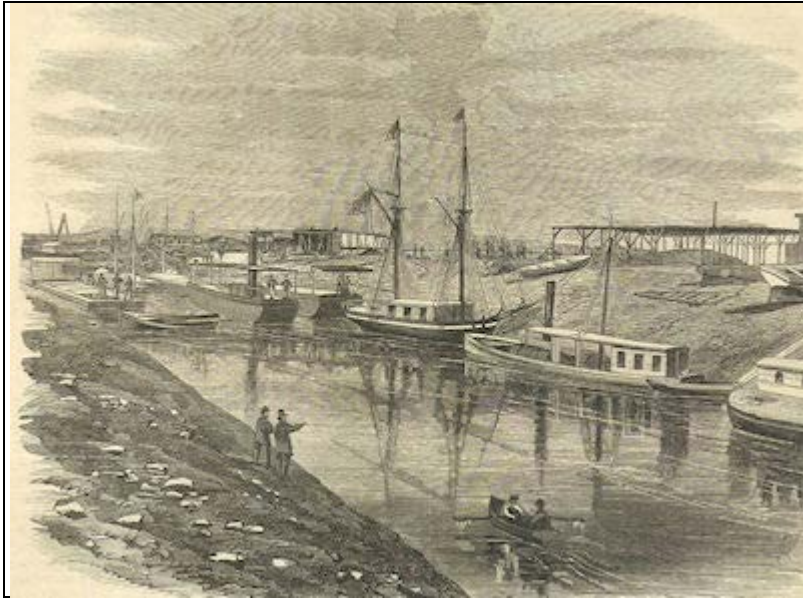
Beschrijving van een woonplaats:

"In mijn woonplaats is de luchtvervuiling een bijna dagelijks probleem. Dat komt door het gebruik van steenkool in de energiecentrales en de oude dieselmotoren in de auto's. Maar ook het forensisme is een belangrijke oorzaak van luchtvervuiling. Door de hoge grondprijzen in het centrum, wonen veel mensen in dorpen buiten de stad."

Bij welke van de volgende steden past deze beschrijving het best?

- A** Dhaka, een stad met 14,4 miljoen inwoners in Bangladesh
- B** Harbin, een stad met 1,1 miljoen inwoners in het oosten van China
- C** Jubail, een stad met 200.000 inwoners in het oosten van Saoedi-Arabië
- D** San Diego, een stad met 1,3 miljoen inwoners in het westen van de VS

vraag 40 Eerste schepen door het Suezkanaal

In 1867 voeren de eerste schepen door het Suezkanaal. De relatieve afstand tussen verschillende delen van de wereld werd aanzienlijk bekort door de aanleg van het kanaal.

Welke relatieve afstand hoort daar bij?

De relatieve afstand tussen West-Europa en ...

- A** Noord-Amerika.
- B** Zuid-Amerika.
- C** Oost-Afrika.
- D** West-Afrika.

vraag 41 Grenzen in Europa

Veel gebergten in Europa vormen een natuurlijke grens tussen landen.

Voor welk gebergte geldt dat niet?

- A** de Alpen
- B** de Oeral
- C** de Pyreneeën

vraag 42 Grens tussen India en Pakistan

Vanuit een ruimteschip is de streng bewaakte verlichte grens tussen India en Pakistan duidelijk te zien.

Waar valt deze politieke grens mee samen?

- A** met de grens tussen een Engels en een Frans taalgebied
- B** met de grens tussen het woongebied van moslims en hindoes
- C** met de rivier de Indus
- D** met het Himalaya gebergte

vraag 43 Aanplant vloedbos in Kiribati

Kiribati is een eilandengroep in de Grote Oceaan. Om de gevolgen van de opwarming van de aarde te bestrijden, plant men vloedbossen langs de kust.

Hoe kunnen vloedbossen helpen? De vloedbossen kunnen ...

- A** de gemiddelde temperatuur op het eiland verlagen.
- B** de sedimentatie stimuleren.
- C** de windsnelheid tijdens tropische stromen verlagen.

vraag 44 Aardbeving bij Roermond

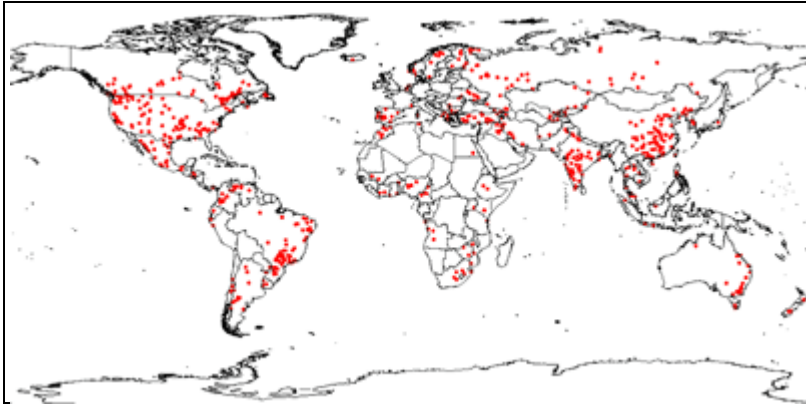

In 1992 richtte een aardbeving bij Roermond deze schade aan.

Wat veroorzaakte deze aardbeving?

- A** de winning van delfstoffen
- B** een botsing tussen twee aardplaten die hier samen komen
- C** een concentratie van magma in de ondergrond
- D** spanningen langs breuken in de aardkorst

vraag 45 Stuwdammen

Op de kaart zie je de locaties van grote stuwdammen in de wereld. Ze leveren duurzame energie, maar er kleven belangrijke bezwaren aan deze manier van elektriciteitsproductie.

Welk bezwaar hoort daarbij?

- A** Bij de productie van elektriciteit komen afvalstoffen vrij die de lucht vervuilen.
- B** Bij veel stuwdammen wordt door de vorming van een stuwmeer het landschap verwoest.
- C** Door de afgelegen ligging van veel stuwdammen zijn de kosten voor het transport van elektriciteit hoog.
- D** In gebieden met een droog klimaat ontstaat een tekort aan drinkwater voor de plaatselijke bevolking.

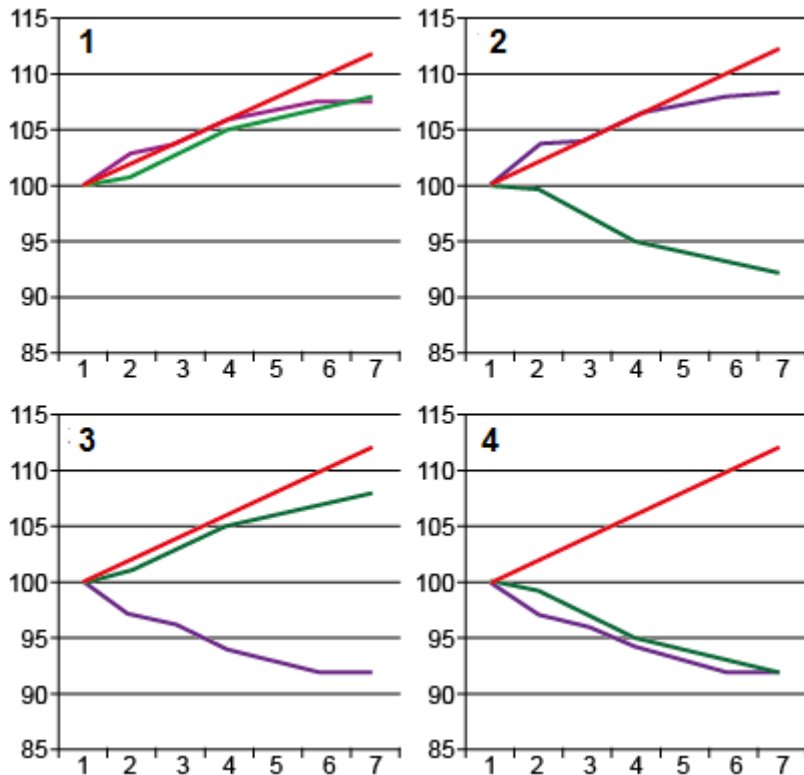
vraag 46 Vier landen in Afrika

In welk van de landen op de kaart is het klimaat het meest geschikt voor de winning van zonne-energie?

- A** in land 1
- B** in land 2
- C** in land 3
- D** in land 4

**vraag 47 Welvaart, energieproductie en consumptie
(jaar 1 = 1950 = 100)**

In de diagrammen zie je de ontwikkeling van drie belangrijke aspecten van de economie van een land: de welvaart, de productie van energie en de consumptie van energie.

- welvaart
- energieproductie
- energieconsumptie

Welke diagram past het best bij de ontwikkeling in Nederland sinds het midden van de vorige eeuw?

- A** diagram 1
- B** diagram 2
- C** diagram 3
- D** diagram 4

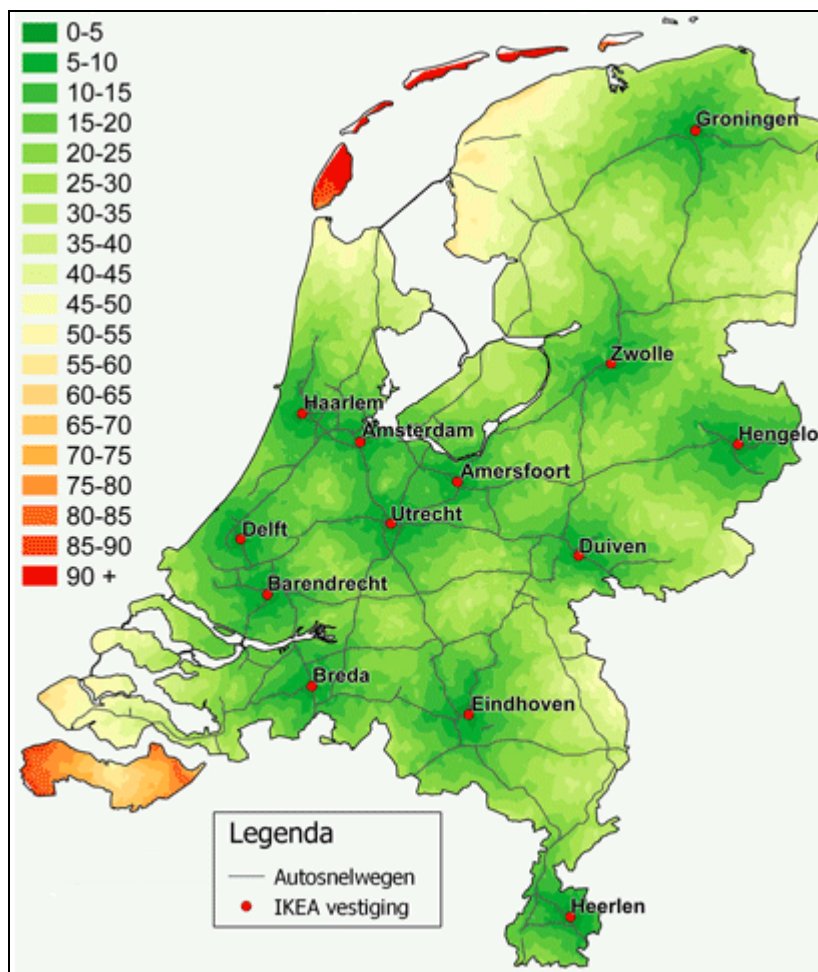
vraag 48 Bedrijfstakken in Nederland

- 1 Landbouw, bosbouw en visserij
- 2 Delfstoffen, industrie en energie
- 3 Bouwnijverheid
- 4 Handel, vervoer en horeca
- 5 Informatie en communicatie
- 6 Financiële dienstverlening
- 7 Verhuur en handel onroerend goed
- 8 Zakelijke dienstverlening
- 9 Openbaar bestuur
- 10 Onderwijs
- 11 Gezondheids- en welzijnszorg
- 12 Cultuur, recreatie, overige diensten

Welk van deze bedrijfstakken is naar verhouding het meest arbeidsextensief?

- A** bedrijfstak 1
- B** bedrijfstak 2
- C** bedrijfstak 6
- D** bedrijfstak 11

vraag 49 Reistijd naar de dichtstbijzijnde IKEA vestiging in minuten

Ikea is een warenhuis met vestigingen in heel Europa. Op de kaart zie je de plaatsen in Nederland waar Ikea is gevestigd en de reistijd naar deze winkel in minuten.

Vergelijk de met rood aangegeven gebieden op de kaart.

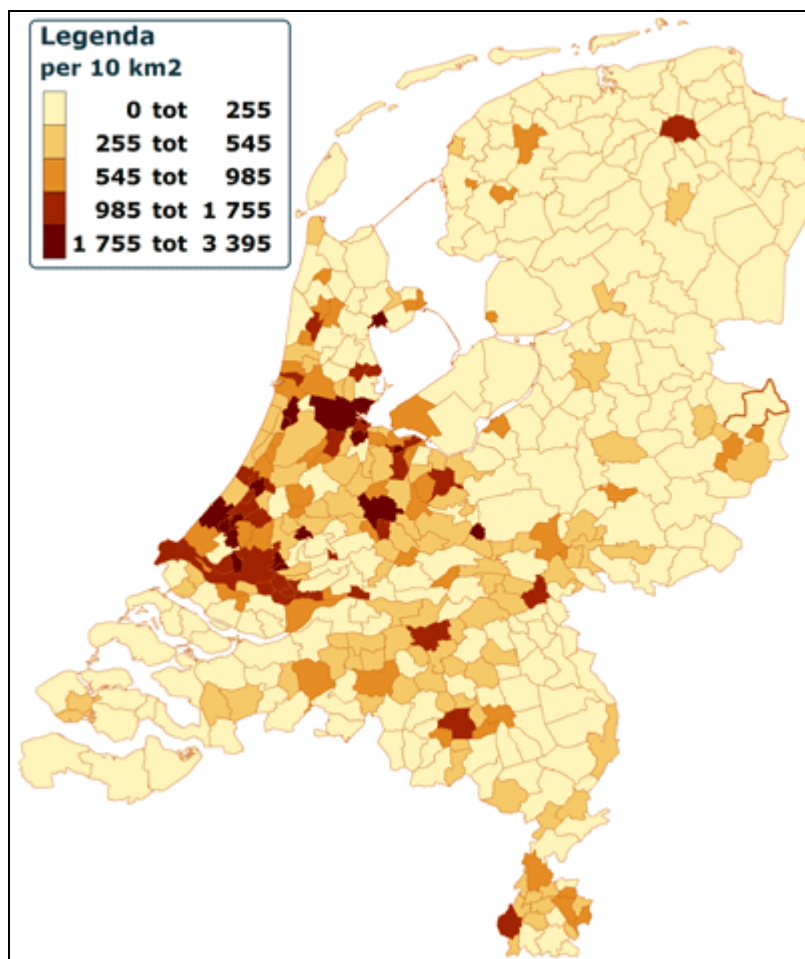
Hieronder lees je drie uitspraken over deze gebieden.

Eén van deze uitspraken is juist.

Welke uitspraak over de met rood aangegeven gebieden is juist?

- A** De dichtstbijzijnde vestiging voor de bewoners van Texel is in Groningen.
- B** De slechte bereikbaarheid in het zuidwesten en het noorden ligt vooral aan het slecht ontwikkelde wegennet in deze delen van Nederland.
- C** Voor de gebieden in het zuidwesten is de situatie minder ongunstig dan het lijkt. Bewoners van dit deel van Nederland kunnen naar vestigingen van Ikea in Vlaanderen.

vraag 50 Bedrijfstak

Op de kaart zie je het aantal vestigingen van bedrijven per 10 km² per gemeente (2010) van een bepaalde bedrijfstak.

Over welk van de volgende bedrijfstakken gaat deze kaart?

- A bouwnijverheid
- B landbouw, bosbouw en visserij
- C openbaar bestuur en onderwijs
- D verhuur van en handel in onroerend goed

vraag 51 Wit-Rusland

Door welke van de volgende maatregelen zal de economische globalisering van Wit-Rusland toenemen?

- A** door het bevorderen van de suburbanisatie rond de grote steden in Wit-Rusland
- B** door het verhogen van de invoerrechten voor producten uit Rusland
- C** door de toetreding van het land tot de EU

vraag 52 Grens

Bij welke van de volgende grenzen in Nederland valt de landsgrens samen met een taalgrens?

- A** bij de oostgrens van Overijssel
- B** bij de zuidgrens van Noord-Brabant
- C** bij de westgrens van Groningen

vraag 53 Economisch centrum van België

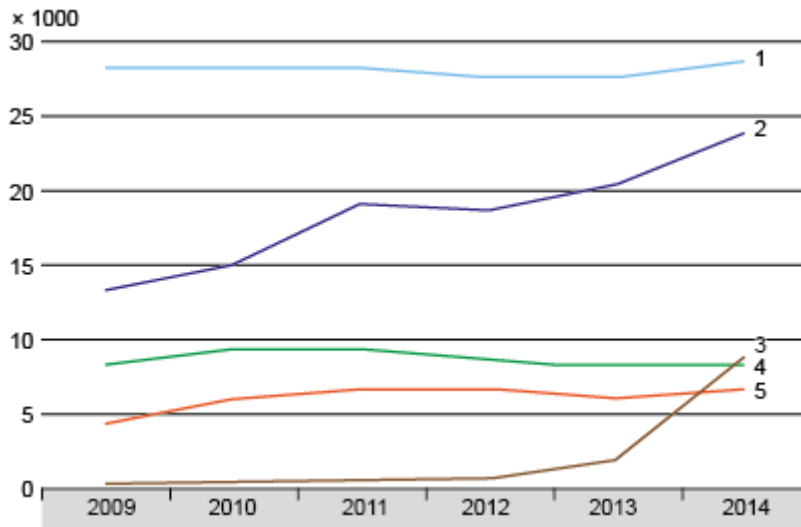

Het economisch centrum van België wordt 'de ruit' genoemd. In het gebied met de vorm van een ruit wonen 4 miljoen van de 11,3 miljoen Belgen. Brussel maakt natuurlijk deel uit van dit economisch centrum.

Welke steden maken, behalve Brussel, deel uit van de ruit?

- A** Antwerpen, Gent en Leuven
- B** Charleroi, Bergen en Namen
- C** Hasselt, Herentals en Luik

vraag 54 Top 5 geboortelanden van immigranten naar Nederland

In het diagram zie je de geboortelanden van immigranten naar Nederland van 2009 tot en met 2014.

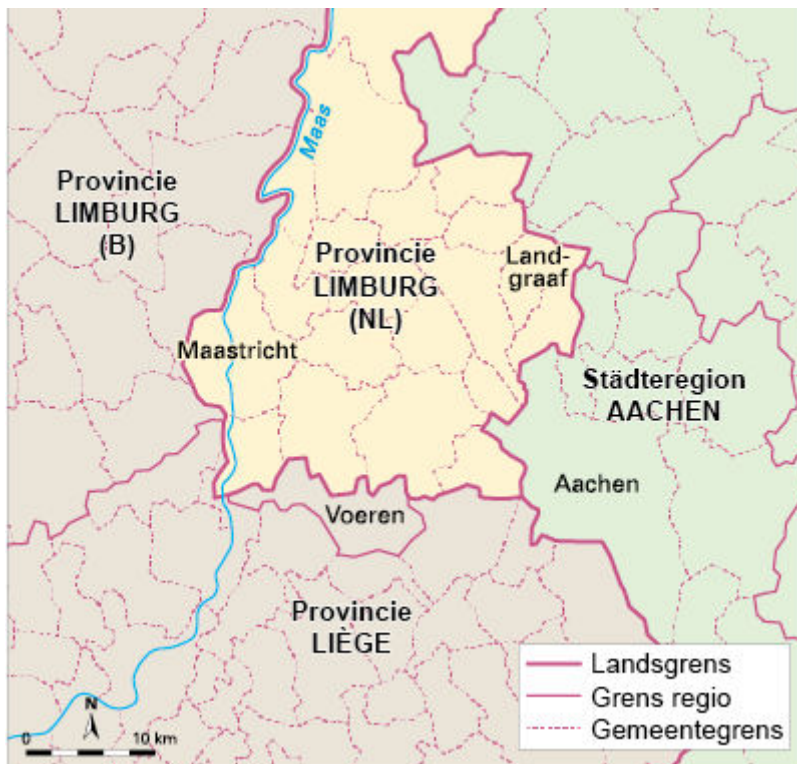
Weergegeven worden, in alfabetische volgorde, de volgende vijf landen:

- Duitsland
- Nederland (teruggekeerde emigranten)
- Polen
- voormalige Sovjet-Unie
- Syrië

Bij welke lijnen horen de landen Polen en Syrië?

- A** Polen bij 1 en Syrië bij 5
- B** Polen bij 2 en Syrië bij 3
- C** Polen bij 3 en Syrië bij 2
- D** Polen bij 5 en Syrië bij 1

vraag 55 Gemeenten in Zuid-Limburg en omgeving

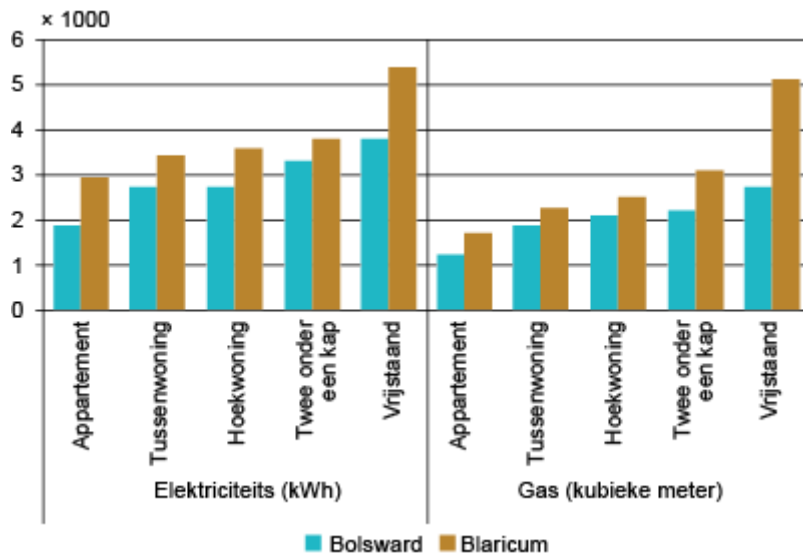

Op de kaart staan de namen van vier gemeenten.

Bij welke gemeente vallen de gemeentegrenzen volledig samen met de grens van een regio en met een landsgrens?

- A** Aachen
- B** Landgraaf
- C** Maastricht
- D** Voeren

vraag 56 Gemiddeld energieverbruik per woningtype in Bolsward en Blaricum

In het diagram zie je het gemiddeld energieverbruik per woningtype in Bolsward (in Friesland) en Blaricum (bij Hilversum).

Wat is een belangrijke verklaring voor het verschil in energieverbruik?

- A** In Blaricum is de gemiddelde temperatuur in de winter lager.
- B** In Blaricum zijn de woningen groter.
- C** In Blaricum zijn de woningen slechter geïsoleerd.

vraag 57 Dom in Utrecht

In 1674 werd de Utrechtse Dom getroffen door een tornado. Het middenschip van de kerk veranderde in een puinhoop.

Onder welke omstandigheden kan een tornado ontstaan?

- A** bij snel dalende koude lucht
- B** bij snel dalende warme lucht
- C** bij snel opstijgende koude lucht
- D** bij snel opstijgende warme lucht

vraag 58 Duinafslag op Vlieland

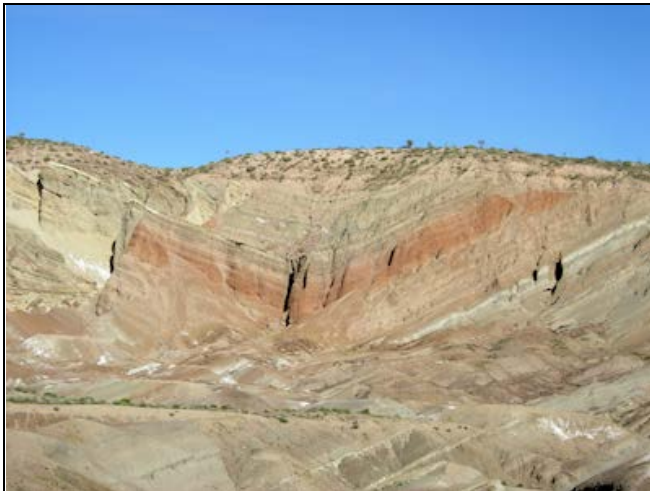

Het eiland Vlieland wordt door natuurlijke processen verplaatst.

Door welke natuurlijke processen wordt het eiland verplaatst?

- A** erosie aan de oostkust en sedimentatie aan de westkust van het eiland
- B** erosie aan de westkust en sedimentatie aan de oostkust van het eiland
- C** erosie aan de noordkust en sedimentatie aan de zuidkust van het eiland
- D** erosie aan de zuidkust en sedimentatie aan de noordkust van het eiland

vraag 59 Rainbow Bassin (VS)

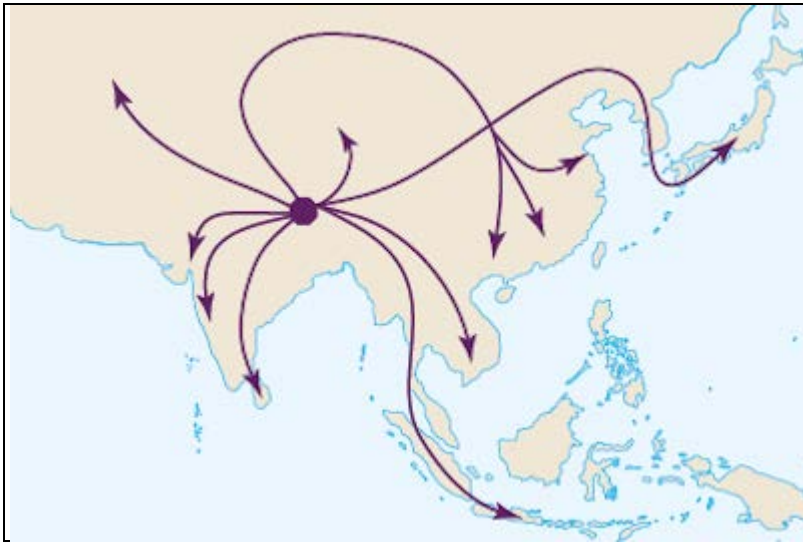

Bij Rainbow Bassin zijn duidelijk plooingen in de aardlagen te zien.

Hoe zijn deze plooingen ontstaan?

- A** door aardbevingen
- B** door contact tussen aardplaten
- C** door vulkanische activiteiten
- D** door winderosie

vraag 60 Verspreiding van een wereldgodsdienst

Op de kaart zie je langs welke routes een wereldgodsdienst zich verspreidde.

Over welke wereldgodsdienst gaat deze kaart?

- A** over de islam
- B** over het boeddhisme
- C** over het christendom
- D** over het hindoeïsme

einde